

SUOMEN
HAUTAUSTOIMINNAN
KESKUSLIITTO RY

BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS
CENTRALFÖRBUND I FINLAND RF

**TOIMINTAKERTOMUS
V U O D E L T A 2 0 0 9**

SUOMEN HAUTAUSTOIMINNAN KESKUSLIITTO RY BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS CENTRALFÖRBUND I FINLAND RF

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2009

YLEISTÄ

Liiton kotisivu: www.shk.fi

Y-tunnus: 1480117-5

Vuoden 2009 päätapahtumat olivat Joensuun kevään koulutuspäivät ja niiden yhteydessä pidetty liittokokous sekä syksyllä koulutuspäivät Imatralla.

LIITOKOKOUS

Liittokokous pidettiin Joensuussa 17.3.2009. Kokouksessa oli osanottajia 22, (vuonna 2008 24), jotka edustivat 16 (16) jäsentä. Kokouksessa toimi puheenjohtajana puutarhaneuvos Reima Karetie Joensuusta. Liittokokous käsitteli sääntöjen edellyttämät asiat, joista tärkeimmät olivat vuoden 2008 tilinpäätös ja toimintakertomus sekä vuoden 2009 talous- ja toimintasuunnitelma. Samalla vahvistettiin vuoden 2010 jäsenmaksut, joita korotettiin pienten ja keskisuurten seurakuntien osalta.

Liittohallituksen erovuoroiset jäsenet olivat ylipuutarhuri Tuovi Lehtinen ja pastori Pirjo Vatanen, joista kumpikaan ei asettunut enää ehdolle. Tuovi Lehtisen tilalle valittiin Vantaan seurakuntayhtymän hautaustoimen päällikkö Minna Aho ja Pirjo Vatasen tilalle Tikkurilan seurakunnan kappalainen Pirkko Yrjölä. Valittujen hallituskausi kestää vuoden 2012 liittokokoukseen saakka. Lisäksi talousjohtaja Katariina Bergbackan jäljellä olevan hallituskauden viimeiseksi vuodeksi valittiin erityisammattimies Seppo Niskanen Kajaanista.

Tilintarkastajiksi valittiin edelleen talousjohtaja Marketta Heinikangas Porista ja talouspäällikkö Matti Karjalainen Mikkelistä sekä varalle talouspäällikkö Pasi Perander Vantaalta ja talousjohtaja Tuula Kanervisto Raisiosta.

HISTORIAA JA JÄSENISTÖ

Liitto on perustettu 2.5.1889 Helsingissä. Liiton säännöt ja nimi ovat uudistuneet historian aikana kuusi kertaa. Viimeisin muutos eli nykyinen nimi ja säännöt on hyväksytty Seinäjoella 26.5.2000 pidetyssä liittokokouksessa. Patentti- ja rekisterihallitus on hyväksynyt nimen ja säännöt 6.6.2001.

Alun perin tuhkahautauksen aikaansaamiseksi Suomessa perustettu yhdistys palvelee nykyään seurakuntien lisäksi kaikkia niitä tahoja, jotka työskentelevät hautaustoimintaan liittyvissä asioissa. Historiansa alkuvuosikymmeninä yhdistys on muodostunut henkilöjäsenistä.

Vuonna 1944 perustettiin Helsinkiin paikallisosasto, jonka hallintaan siirrettiin Hietaniemen krematorio varoineen ja velkoineen. Samalla vuosikymmenellä perustettiin neljä muuta paikallisyhdistystä ja myöhemmin vielä muutamia lähinnä suurimmille paikkakunnille. Vuodesta 1986 alkaen myös seurakunnat ovat voineet liittyä liiton jäseniksi.

Vuoden 2009 lopussa jäsenistö koostuu yhdestä säätiöstä, kahdesta yhdistyksestä ja 84 seurakunnasta/seurakuntayhtymästä. Lisäksi yhdistyksellä on yksi yhteistyöjäsen ja kunniajäsen. Kertomusvuoden aikana liitosta erosi kaksi seurakuntaa, Ranua ja Pello. Kertomusvuosi oli yhdistyksen jäsenmäärän kannalta merkittävä vuosi, koska seurakuntaliitokset muuttivat jäsenluetteloa melkoisesti. Seurakuntaliitokset yhdistivät monia jäsenseurakuntia yhtymiksi tai suuremmiksi seurakunniksi. Jäsenmaksujen kertymän kannalta tämä ei ole kuitenkaan kovin merkittävä. Joidenkin seurakuntien liitoksissa asukasmäärä lisääntyi ja vaikutti jäsenmaksuun korottavasti. Tosin muutama jäsen seurakunta ei ole enää mukana, koska pääseurakunta ei ole ollut jäsen, eikä ole liittynyt jäseneksi.

Seuraavassa on yhteenveto vuoden 2009 seurakuntaliitoksista:

Ennen liitosta, jäsen	asukasl.	Nykyinen srk/srky	asukasl.
Salo-Uskela	n. 24.000	Salo	n. 54.000
Lemu-Askainen	n. 2.000	Masku (ei jäsen)	n. 9.300
Mouhijärvi	n. 3.000	Sastamala (ei jäsen)	n. 21.500
Merimasku	n. 1.600	Naantali	n. 18.061
Vilppula	n. 5.300	Mänttä-Vilppula	n. 11.600
Lammi	n. 5.500	Hämeenlinnan srky	n. 66.100
Kuusankoski	n. 19.700	Kouvola srky	n. 88.400
Joutseno	n. 10.600	Lappeenrannan srky	n. 70.300
Jyväskylän maasrk	n. 36.400	Jyväskylä	n. 128.100

Lisäksi muutamat liitokset ovat vaikuttaneet siihen, että jäsen seurakuntia/srk-yhtymiä on laajentunut ja asukasluku on noussut, kuten Seinäjoki, Joensuu, Rauma ja Kokkola.

Sääntöjen mukaan liittohallitus hyväksyy varsinaiset ja yhteistyöjäsenet.

Kunniajäseneksi voi liitto liittohallituksen ehdotuksesta kutsua henkilön, joka erittäin kunnioitettavalla tavalla on toiminut liiton tarkoitusperien hyväksi.

LIITTOHALLITUS

Puheenjohtaja:	lakimiesasessori Jyri Klemola Jyväskylästä	toimikausi 2007-2009
Varapuheenjohtaja:	VTM Göran Lindström Kauniaisista	2008-2010
Jäsenet:	seurakuntapastori Helena Turja Seinäjoelta	2008-2010
	puutarhuri Jouni Laaksonen Raumalta	2008-2010
	hautaus-toimen päällikkö Minna Aho Vantaalta	2009-2011
	rovasti Pirkko Yrjölä Vantaalta	2009-2011
	erityisammattimies Seppo Niskanen Kajaanista	2009-2009

Vuoden 2009 liittokokouksen jälkeen liittohallitus valitsi edelleen puheenjohtajakseen lakimiesasessori Jyri Klemolan Jyväskylästä. Liittohallitus on toimintavuoden aikana pitänyt seitsemän kokousta. Lisäksi liittohallituksen asettama koulutustyöryhmä on kokoontunut neljä kertaa. Kokoukset on pyritty järjestämään taloudellisesti koulutuspäivien yhteyteen tai hyvien liikenneyhteyksien ulottuville. Liittohallitus oli näkyvästi esillä kevään Joensuun koulutuspäivillä ja liittokokouksessa sekä syksyn koulutuspäivillä Imatralla.

PÄÄSIHTEERI

Liiton pääsihteerinä on toiminut Seija Kotilainen Varkaudesta. Hän on hoitanut pääsihteerin tehtäviä Varkauden seurakunnan seurakuntapuutarhurin viran ohella. Pääsihteerin tehtäviä on jaettu myös hallituksen jäsenten kesken. Esimerkiksi koulutustyöryhmä toimii tiiviisti pääsihteerin tukena. Kirjanpito ja palkanlaskenta ostetaan palveluna varkautelaiselta tilitoimistolta.

Pääsihteeriin on otettu edelleen yhteyttä hautaustoiminnan laaja-alaisissa kysymyksissä kuten; tuhkaamiseen ja tuhkahautaamiseen liittyvät asiat; hautaustoiminnan eettiset kysymykset; arkkujen ja uurnien laatu järjestelmään liittyvät asiat; omatekoisen arkun tai uurnan mitoitus; ulkomailla kuolleen saattaminen kotimaahan ja siihen liittyvät käytänteet; omat hautajaisjärjestelyt elinaikana; ainaishoitohautojen rasitteet seurakunnille ja hautaoikeuden laintulkinnat. Pääsihteerin on esitellyt tarvittaessa liiton toimintaa sekä antanut tiedotusvälineille hautausalan informaatiota. TV-mediaa on kiinnostanut kuinka paljon tunnustuksettomien hautausalueille on haudattu ja yleensä tuhkahautaamisesta ja sen kehityksestä. Tilastoja tiedustelevat mm. tutkijat, opiskelijat ja lehdistö. Pääsihteerin on lähettänyt vuoden aikana viisi jäsentiedotetta. Jäsentiedotteiden lähettäminen on siirtynyt sähköiseen muotoon ja perinteisiä postikirjeitä lähetetään vain tarvittaessa.

Joensuun koulutuspäivillä pääsihteerin Seija Kotilainen ilmoitti jättävänsä pääsihteerin tehtävät. Hän lupautui hoitamaan tehtäviä vielä tämän kertomusvuoden loppuun, sekä vuoden 2010 maaliskuun loppuun tilastot, tilinpäätöksen ja Turun päivien alkujärjestelyt. Liittohallitus käynnisti uuden pääsihteerin hakemisen. Hakuilmoitus laitettiin Kotimaa-lehteen huhtikuussa sekä samaan aikaan ilmoitettiin sähköpostilla Seurakuntapuutarhurit ry:n ja liiton jäsenistölle. Määräaikaan 5.6.2009 saapui kolme hakemusta ja näistä liittohallitus kutsui elokuussa haastatteluun kaksi hakijaa. Haastattelun perusteella liittohallitus valitsi vuoden 2010 alusta uudeksi pääsihteeriksi Jukka Hannin Porvoosta.

LIITON EDUSTUKSET, JÄSENYYDET JA YHTEISTOIMINTAKUMPPANIT

Liitto on hyväksytty Kirkkopalvelut ry:n jäseneksi 10.12.2002 ja jäsenyys on alkanut vuoden 2003 alussa.

Liitto kuuluu myös kansainväliseen tuhkaushautausta edistävään järjestöön International Cremation Federation (ICF), jonka päätoimisto on Lontoossa.

Pohjoismaiden Hautausmaa- ja Krematorioliiton NFKK:n kanssa yhteistyö huipentuu joka neljän vuoden välein pidettävään yhteispohjoismaiseen kongressiin. Suomesta NFKK:n hallituksessa varsinaisena jäsenenä ja varajäsenenä vuorottelevat liiton sekä Seurakuntapuutarhurit ry:n edustajat. Viimeiset neljä vuotta on ollut hallituksen varsinaisena jäsenenä liittohallituksen varapuheenjohtaja Göran Lindström ja varajäsenenä Seurakuntapuutarhurit ry:n puheenjohtaja Markku Mannerkorpi. Syyskuussa 2009 Göteborgissa valittiin NFKK:n uusi hallitus, jonka varsinaiseksi jäseneksi valittiin Seurakuntapuutarhurit ry:n edustaja työnjohtaja Anette Nyman Vaasasta ja varajäseneksi liiton uusi pääsihteerin Jukka Hanni Porvoosta.

Yhteistyötahoina kertomusvuonna ovat erityisesti olleet Kirkkohallitus, Krematoriosäätiö r.s. ja Seurakuntapuutarhurit ry.

HAUTAUS- JA KREMATORIOTOIMINTA

Toimintakertomuksen liitteestä ilmenee, että Suomen krematorioissa suoritettujen tuhkausten määrä oli 19561 (vuonna 2008 18199) eli kasvua edellisvuoteen oli reilusti eli 1362 (403) tuhkausta. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan kuolleiden määrä oli kertomusvuonna 49 600 (49 000) eli kuolleiden määrässä on nousua edelliseen vuoteen verrattuna.

Tuhkausten osuus kaikista hautauksista oli kertomusvuonna 39.4 % (vuonna 2008 37.1 %) eli selvää kasvua. Vertailutietona mainittakoon, että vuonna 1990 tuhkausten osuus oli 15,2 %. Jos kehitys jatkuu tällaisena, voidaan arvioida, että vuoteen 2020 mennessä Suomessa haudattavista puolet tuhkataan. Korkein tuhkausten osuus on edelleen pääkaupunkiseudulla Helsingissä 80.3 % (79.5) ja Espoossa oli hieman laskua eli 74,3 % (76.9), Turussa myös hieman laskua 73.7 (75.4). Tampereella on tuhkaus suurin piirtein ennallaan 73.1 % (72.8). Seuraavina lähellä 70 % ovat Pori ja Lahti.

Suomessa on tällä hetkellä krematorio 20 paikkakunnalla. Raumalla on uusin krematorio, joka on otettu käyttöön elokuussa 2008. Malmilla on kaksi krematoriota eli vanhan kappelin viereen rakennettiin krematorio 2007. Krematoriuuneja on korjattu monella paikkakunnalla ja uudet uunit on otettu käyttöön 2006 Porissa ja Espoossa.

Krematorioissa tapahtuu edelleen sydämentahdistimien ym. elektronisten laitteiden aiheuttamia vaaratilanteita ja vaurioita krematoriuuneille. Liittohallitus teki vuonna 2007 Sosiaali- ja Terveysministeriölle esityksen elektronisten laitteiden mm. sydämentahdistimien poistamiseksi vainajilta ennen tuhkaamista tai hautaamista. Valitettavasti tutkimukset on lopetettu vuoden 2008 keväällä, koska ei ole saatu selville onko varmasti esim. sydämentahdistimet aiheuttanut räjähdyksiä.

Pääsihteeri on pyytänyt ministeriön suosituksesta krematorioiden esimiehiä raportoimaan räjähdykset ja vauriot mahdollisia lisätutkimuksia varten.

ARKKUJEN JA UURNIEN LAATUSUOSITUKSET

Taustaa:

Liittohallitus asetti 17.9.2004 työryhmän laatimaan järjestelmää, joka mahdollistaisi arkkujen ja uurnien laadunvalvonnan. Puheenjohtajaksi nimettiin liittohallituksen varapuheenjohtaja Göran Lindström. Muiksi jäseniksi kutsuttiin Hautaustoimistojen liiton puheenjohtaja Pirjo Aaltonen, SHT-Tukku Oy:n toimitusjohtaja Hannu Lehtonen, Espoon seurakuntayhtymästä krematorionhoitaja Mikael Wilén ja Krematoriosäätiön toimitusjohtaja Anders Tötterman, joka toimi samalla sihteerinä.

Myöhemmin liittohallitus kutsui jäseneksi puistopäällikkö Antti Pekurin Jyväskylästä. Liittohallituksen pyynnöstä Suomen ympäristökeskus on nimennyt asiantuntijaksi ylitarkastaja Elina Karhun. Vuonna 2005 työryhmä sai ohjeiston valmiiksi ja se sai Kirkkohallitukselta myönteisen vastaanoton. Kirkkohallitus on tiedottanut asiasta seurakunnille yleiskirjeessään, ja myöntänyt työryhmän ja ohjeiston käyttöönottoa koskeviin kustannuksiin 9.000 euron avustuksen. Ennen kuin ohjeisto on saatu käyttöön ja noudatettavaksi sekä seuranta kuntoon, Kirkkohallituksen avustuksen lisäksi joudutaan käyttämään liiton varoja. Yhdistykselle ympäristöasiat ovat tärkeä asia ja hautaustoiminnan pitäisi olla edelläkävijä ympäristösuojelussa.

Yhteistyökumppaneina ovat olleet Kirkkohallitus ja Suomen ympäristöministeriö, jotka ovat suositelleet laatusuosituksen käyttöönottoa.

Kertomusvuoden tilanne:

Arkkujen ja urnien laatujärjestelmä otettiin käyttöön ja siitä tiedotettiin jäsenistölle ja liiton kotisivuilla. Toukokuussa ensimmäinen urnan tuottaja hollolalainen Puusepänerversta V-P Leinonen hyväksyttiin laatujärjestelmään. Imatran koulutuspäivien aikana lokakuussa julkaistiin aiheesta lehdistötiedote sekä esiteltiin kotisivuilla laatujärjestelmään hyväksytty edellä mainittu ensimmäinen urnan tuottaja.

Kertomusvuoden lopulla arkkujen ja urnien laatujärjestelmään on liittynyt lisäksi yksi urnan tuottaja Kola design Oy Ltd, Jyrki Valkola Nahkelasta ja ensimmäinen arkun tuottaja North Ark Oy, Tuula Hellstén Hämeenlinnasta.

LIITON TALOUS

Liitteenä on tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2009 ja tase 31.12.2009. Tuloslaskelma osoittaa alijäämää 5.876,65 euroa. Liiton taloudessa jäsenmaksuilla on merkittävä osuus ja ne koostuivat seuraavasti:

	2007	2008	2009
Seurakuntien osuus	21.179,15	24.294,68	24.770,00
Yhdistysten ja säätiön osuus	2.570,90	1.514,42	1.504,16
<u>Yhteistyöjäsenen osuus</u>	<u>1.260,00</u>	<u>1.400,00</u>	<u>1.400,00</u>
Yhteensä	25.558,15	27.209,10	27.674,16

Vuoden aikana palkkaa ja palkkioita maksettiin 19 henkilölle (vuonna 2008 11) yhteensä 19.096,74 (17.905,19) euroa.

KOULUTUSTOIMINTA

Liiton harjoittama kurssitoiminta on todettu tarpeelliseksi. Muutokset ovat perinteisessä hautaustoiminnassa hitaita, mutta lainsäädännön muutokset ja tulkinnat aiheuttavat tarvetta saada tietoa. Yhdistys tarjoaa koulutustoimintaa monipuolisesti hautaustoiminnan eri tahoille. Krematorionhoitajat ovat hautaustoiminnan erityisryhmä, jotka tarvitsevat koulutusta. Yhdistys on pyrkinyt järjestämään heille omaa erityisammattia vastaavaa koulutusta lähes vuosittain. Hautaustoiminta on erikoisosaamista, johon ei ole varsinaisesti valmistavaa koulutusta. Koulutuksiin osallistuu pääasiassa työntekijöitä jäsenseurakunnista.

Kevään koulutuspäivät järjestettiin Joensuussa 17. -18.3.2009. Samalla Joensuussa juhlistettiin yhdistyksen 120-vuotistoimintakautta. Päiville osallistui eri seurakunnista 35 henkilöä, toimistosihiteeriä, talousjohtajia, seurakuntapuutarhureita, hautausmaanhoitajia, vahtimestareita jne. Koulutuspäivien teemana oli "Hautaamisen uusia tuulia - Perinteen ja uuden murroksessa".

Syksyn koulutuspäivät järjestettiin Imatralla 20. -21.10.2009. Osanottajia oli yli 60. Osallistujat olivat pääasiassa siunauskappeliin vahtimestareita, krematorionhoitajia, erityisammattimiehiä, hautausmaan työjohtoa ja hautausmaan työntekijöitä. Koulutuspäivien teemana oli "Turvallisesti tuhaksi".

Helsingissä 1. päivänä helmikuuta 2010

Liittohallitus

Liitteet

- Liiton jäsenluettelo 31.12.2009
- Jäsenistöä koskeva hautausilasto vuodelta 2009
- Krematoriotoiminnan tilasto vuodelta 2009

LIITON JÄSENLUETTELO 31. 12. 2009

Krematoriosäätiö r.s. (ent. Helsingin Krematorioyhdistys ry)	perustettu 1889/1997
Kuopion Tuhkahautausyhdistys, 209 jäsentä	perustettu 1969
Satakunnan Krematorioyhdistys, 46 jäsentä + vapaajä. 824	perustettu 1958
SHT-Tukku OY	liittynyt 1994

Seurakunnat / seurakuntayhtymät ja liittymisvuosi

Alle 10.000 asukasta

Hangon srky	2003
Hattula	2007
Heinävesi	2003
Ikaalinen	1998
Jalasjärvi	2004
Joroinen	2004
Kauniaisten srky	2002
Kemijärvi	2003
Kittilä	2004
Kiuruvesi	2004
Kuortane	2004
Kärkölä	2003
Lapinlahti	2004
Merikarvia	2007
Nurmes	2003
Orivesi-Eräjärvi	2001
Pihtipudas	2001
Pyhtää	2004
Pyhäranta	2004
Siuntion srky	2003
Sonkajärvi	2008
Urdala	2003
Viitasaari	2003
Virrat	2002
Ypäjä	2003

10.001 – 50.000 asukasta

Akaa	2003
Hamina-Vehkalahti	1998
Heinola	1998
Hollola	1999
Iisalmi	2004
Imatra	2001

Järvenpää	1998
Kajaani	1994
Kangasala	1998
Kankaanpää	2000
Kemi	2003
Kirkkonummen srky	1989
Kokkolan srky	1998
Lapuan tuomiokirkkoseurakunta	2002
Lempäälä	2003
Leppävirta	2004
Lieto	2001
Lohja	2001
Loimaa	2008
Mikkelin srky	1999
Mänttä-Vilppula	2006
Mäntsälä	2001
Naantali	2001
Nokia	1999
Nurmijärvi	2003
Orimattila	1998
Pieksämäki	2003
Pietarsaaren seudun srky	2003
Pirkkala	2001
Porvoon srky	1984
Raasepori	1989
Raisio	1989
Rauma	1991
Riihimäki	2003
Tuusula	1999
Sääksmäki	1998
Varkaus	2003
Vihti	2002
Ylivieska	2004
Äänekoski	2003

50.001 – 100.000 asukasta

Hämeenlinnan srky	1998
Joensuun srky	1991
Kotka-Kymin srky	1989
Kouvolan srky	1999
Kuopion srky	1998
Lappeenrannan srky	2003
Porin srky	1996 (1989)
Rovaniemi	1990
Salo	2001
Seinäjoki	1999 (1988)
Vaasan srky	1982

100.001 – 200.000 asukasta

Jyväskylä	1987
Lahden srky	1989
Oulun srky	1982
Vantaan srky	1998 (1989)

Yli 200.000 asukasta

Espoon srky	1999 (1988)
Helsingin srky	1999 (1989)
Tampereen srky	1983
Turun ja Kaarinan srky	1998 (1982)

(= ensimmäinen liittymisvuosi). Nämä seurakunnat / seurakuntayhtymät ovat välillä eronneet, mutta ovat liittyneet uudelleen.